

ת"פ 51163/10/17 - מדינת ישראל נגד אור סיהצ'י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 51163-10-17 מדינת ישראל נ' סיהצ'י 25 פברואר 2020

לפני המאשימה	כבוד השופטת מיכל ברק נבו מדינת ישראל על ידי פרקליטות מחוז מרכז - עו"ד שרה טל
נגד הנאשמת	אור סיהצ'י על ידי בא כוחה עו"ד דוד קולקר

גזר דין

הרקע וההרשעה

1. נגד הנאשמת הוגש כתב אישום המייחס לה עבירת הריגה ועבירת חבלה חמורה. ביום 26.12.19, לאחר הליך הוכחות, הורשעה הנאשמת בעבירת גרם מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק], ובעבירת מעשה פזיזות ורשלנות תוך נהיגת רכב, לפי סעיף 338(א)(1) לחוק.
 2. על פי הכרעת הדין, ביום 26.5.17 סמוך לשעה 15:55, נהגה הנאשמת בכלי רכב מסוג פולקסווגן ברחוב אברהם בר בראשון לציון, מכיוון צפון לדרום, והתקרבה לצומת הרחובות אברהם בר - ילדי טהרן. באותה שעה הגיעו לאי תנועה בצומת הקטינות ליאל בבלר ז"ל [המנוחה] וע' ד' [ע'], וקטינים נוספים, ביניהם ש.ק. [ש.ק.]. באותה עת נהגה יעל רמות [יעל] בכלי רכב מסוג שברולט [השברולט] ברחוב אברהם בר, בכיוון הנגדי לכיוון נסיעת הנאשמת, ועצרה בצומת, כשמופע האור ברמזור בכיוון נסיעתה אדום.
- לאחר שמופע האור התחלף לירוק, החלה יעל בפנייה שמאלה בצומת. בשלב זה הגיעה הנאשמת לצומת, אך למרות שמופע הרמזור בכיוון נסיעתה היה אדום לפחות במשך שלוש שניות וחצי, המשיכה בנסיעה רצופה ישר, נכנסה לצומת וגרמה להתנגשות במרכז הצומת, בין דופן שמאל קדמית של רכבה, לפינה הקדמית שמאלית של השברולט, שבה נהגה יעל. כתוצאה מההתנגשות סטה רכבה של הנאשמת ימינה לעבר אי התנועה, עלה על שפת אי התנועה, פגע בעוצמה במנוחה ובע', התנגש בעמוד רמזור והתהפך על גגו.
- כתוצאה מהתאונה נגרמה למנוחה חבלת ראש קשה, היא פונתה מחוסרת הכרה ומונשמת לבית חולים, וביום 30.5.17 נפטרה כתוצאה מחבלתה. לע' נגרמה חבלה רב-מערכתית, הכוללת חבלות בראשה ובבטנה, ושברים ברגליה, לרבות שבר בירך שמאל, שבר פתוח בשוק ימין ושברים בברכיה.

במעשיה המתוארים לעיל נהגה הנאשמת את רכבה ברשלנות, בדרך ציבורית, וגרמה למותה של ליאל ז"ל, המנוחה, ולחבלתה של ע', תבדל"א.

טעוני הצדדים לעונש

ראיות לעונש

3. ב"כ המאשימה הגישה את הרישום התעבורתי של הנאשמת (**עת/1**), הפנתה לתיעוד הרפואי בעניינה של ע' תבדל"א (**ת/49, ת/59 ו-ת/61**), והשמיעה במסגרת טיעוניה לעונש ארבעה עדים:

אביה של המנוחה, **מר רפאל בבלר**, תיאר את דמותה של ביתו, ליאל ז"ל, שביקשה לעזור לסובבים אותה, למשפחתה ולחבריה, ואת החלל העצום שהותירה בלכתה. הוא תיאר את חיי המשפחה טרם התאונה, שהיו מלאים בחום, בשמחה ובטיולים. כיום, לאחר התאונה, "החיים השתנו, הופסקו. כל דבר שעושים זה משהו שחסר. כל דבר שנוגעים בו, טיול או לא יודע מה, כל דבר שהוא. אם זה מסביב החברים שלה מתגייסים, מוציאים רישיונות, הכל השתנה... זה דבר שמלווה אותנו ביום ביום בכל שעה שאנחנו נושמים...". עוד תיאר את השלכות מותה של ליאל ז"ל על אחיותיה, ואת הפעילויות שהוא עורך לזכרה, ביניהן הרצאות בקרב תלמידי בית הספר על אודות המקרה, צעדה שנתית לצורך העברת מסר לנוער כיצד יש לנהוג, והתנדבות במשטרה בתחום התנועה. בצניעותו ורגישותו, לא הוסיף וציין את שנודע לנו מפיו במהלך המשפט: המשפחה תרמה את אבריה של ליאל ז"ל, ויש להניח שבזכות זאת ניצלו חיים של אנשים. הוא ביקש להטיל על הנאשמת את העונש המקסימלי, ציין שאת הנזק לא ניתן לתקן, והדגיש את בקשתו להרחיקה מהכביש לצמיתות.

אמה של המנוחה, **הגב' דלית בבלר**, הפנתה לדבריו של אביה של ליאל ז"ל, ועמדה על הקושי הרב שהיא ומשפחתה חווים בעקבות מותה של ליאל ז"ל. עוד הדגישה את דמותה המיוחדת של ליאל ז"ל, ש"הייתה ילדה מקסימה, הייתה לה נתינה גדולה. קשה לי מאוד לדבר. היא חסרה לנו בהכל".

דודתה של המנוחה, **הגב' ליאת קריספין**, תיארה את ההשלכות הקשות שהיו למותה של ליאל ז"ל על המשפחה המורחבת, וכן תיארה בפירוט את הטלטלה והשינוי שעברו הוריה ואחיותיה של ליאל ז"ל, שאותם לא אפרט מחמת צנעת הפרט, אך אלו נשמעו בירור: "זה משהו שפגע במשפחה בצורה מאוד משמעותית ועם כמה שמנסים, חשוב שתדעו שהחיים הם לא אותם החיים". קריספין ביקשה שהעונש שיוטל על הנאשמת יגלם את חוסר האחריות בנהיגתה ואת המסר שצריך לעבור לציבור הנהגים, שחשוב להיות ערניים בכביש.

הגב' ג', אמו של ש.ק., שהיה חברה של ליאל ז"ל והיה עמה בשעת התאונה, דיברה על הקשר המיוחד שהיה בין הילדים, ועל דמותה החיובית של ליאל ז"ל, שהשפיעה לטובה על הסובבים אותה. עוד תיארה בפירוט את השלכות התאונה על בנה, ש.ק..

4. במסגרת טיעוני הנאשמת לעונש העידו שני עדים. אמה של הנאשמת, **הגב' נילי סיאהצ'י**, תיארה את אופייה של הנאשמת, שהיא "ילדה משפחתית, היא לא הרפתקנית, לא טיול לפני צבא, לא אחרי צבא, לא סמים, לא שותה ולא מעשנת". עוד סיפרה שהיא עצמה לא הגיעה לדיונים לנוכח בקשתה של הנאשמת, מפאת הבושה שחשה, ותיארה את

המשבר שעברו הנאשמת ומשפחתה בעקבות התאונה, שאליו אתייחס בהמשך. עוד מסרה האם, שהיא ומשפחתה ביקשו להגיע למשפחת המנוחה, אך נמסר להם שעדיף שלא להגיע בשל מצבה של המשפחה.

גיסתה של הנאשמת, **הגב' חן סיאחצ'י**, חזרה על דבריה של האם, ומסרה שלאחר התאונה המשפחה התפרקה, והנאשמת מסתגרת רוב הזמן בחדרה. עוד ציינה הגיסה כי הנאשמת ביקשה ממנה שתבוא עמה למשפחת המנוחה, אך היא לא הייתה מסוגלת להיענות לבקשה זו.

טיעוני המאשימה

5. ב"כ המאשימה ציינה שהערכים החברתיים שנפגעו הם ערך קדושת החיים, ערך שלמות הגוף, שמירה על שלום הציבור, המלחמה בקטל בכבישים והזכות לתנועה חופשית ובטוחה בכבישים. מידת הפגיעה בערכים הללו גבוהה ביותר, וזאת בעקבות גדיעת חייה של ליאל ז"ל, ופציעתה של ע'.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה ודרגת הרשלנות, הפנתה ב"כ הנאשמת לפסיקה בנושא, ומסרה שהנאשמת חצתה צומת כאשר מופע האור ברמזור היה אדום, בלב עיר, בכביש עירוני, בשטח בנוי, באור יום, כאשר הראות הייתה טובה ומזג האוויר היה נאה. לטענת התביעה, דרגת הרשלנות גבוהה, לנוכח העובדה שקופחו חיי אדם, מאחר שמדובר בסטייה מהנורמות המחייבות בהפעלת כלי בעל עוצמה רבה, ובשל החובה החלה על הנאשמת, לגלות עירנות מלאה לכל מרכיבי הדרך וסביבתה. הנאשמת לא ראתה שהאור ברמזור אדום ולא ראתה את ערן דוד, שעמד בנתיב סמוך. על אף שהעידה כי יש לה היכרות עם הצומת, המשיכה בנסיעה רצופה, ללא האטה. עוד ציינה התביעה שחלקה היחסי של הנאשמת הוא מלא. ב"כ התביעה טענה שהנזק שנגרם הוא עצום, והפנתה לעדים מטעמה ולמצבה של ע', שנכחה במועד הכרעת הדין וניתן היה להבחין שרגלה נתונה בסד מפלסטיק, אך היא התקשתה להגיע ולדבר במהלך ניהול המשפט ובמסגרת הטיעונים לעונש. עוד ציינה שהנזק הפוטנציאלי רחב עוד יותר, שכן בצומת עמדו באותה עת ארבעה נעורות ונערים.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה, שאליה אתייחס בהמשך גזר הדין, ועתרה לקביעת מתחם עונש הולם שני בין 15 - 30 חודשי מאסר בפועל.

לעניין מיקומו של העונש במתחם, סברה ב"כ המאשימה שאומנם ניהול המשפט לא יזקף לחובת הנאשמת, אך אין ליתן לה את ההקלה השמורה למי שלוקח אחריות וחוסך זמן שיפוטי. עוד טענה שכיוון שהנאשמת טענה שלא חצתה באור אדום, אין מצידה לקיחת אחריות. לנאשמת עבר תעבורתי הכולל שלוש הרשעות, לרבות דוח שקיבלה על עבירת מהירות בדרך עירונית כחודש בלבד לפני התאונה ובגינו הוטל עליה קנס. מכאן, שלא הורתעה מהקנס שהוטל עליה. עוד טענה ב"כ המאשימה שבעבירות מסוג זה מדובר בנאשמים נורמטיביים, ולא קיימות נסיבות חריגות שמאפשרות לחרוג מענישה של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. על כן עתרה התביעה להטיל עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופסילה לתקופה ממושכת, במספר דו-ספרתי. עוד ביקשה להטיל על הנאשמת לשלם פיצויים למשפחת המנוחה ולע'.

טיעוני ההגנה

6. ב"כ הנאשמת סבר שניהול המשפט צריך להזקף דווקא לחובת המאשימה, שבחרה להגיש נגד הנאשמת כתב אישום בגין הריגה, דבר שעורר בנאשמת אימה, חשש ופחד שמא צפויות לה שנות מאסר ארוכות. הוא ציין בהקשר זה כתבה שפורסמה ברבים והציגה את הנאשמת כמי שהורשע בהריגה, וביקש שנתונים אלה יבואו לידי ביטוי לזכותה של הנאשמת בעת גזירת דינה.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ביקש ב"כ הנאשמת להתחשב בכך שהנאשמת לא נסעה לכיוון המדרכה שעליה עמדו הקטינים, אלא שרכבה נפגע על ידי נהגת אחרת, שלא הבחינה בנאשמת, ועל כן קיימת רשלנות תורמת. לאור כלל הנסיבות, טען שדרגת הרשלנות היא בינונית.

ב"כ הנאשמת הפנה לפסיקה, ברובה של בית משפט שלום, ולא הציע מתחם עונש ראוי.

אשר לקביעת מיקום העונש בתוך המתחם טען ב"כ הנאשמת שיש לקחת בחשבון את מאפייניו הספציפיים של הנאשם הספציפי, וציין את הפגיעה בנאשמת ובמשפחתה, את מצבה הנפשי הקשה של הנאשמת, וכן טען שנהיגתה של הנאשמת, כמו העובדה שהצליחה לרכוש מכונית בכוחות עצמה, הייתה מקור לגאווה עבודה. לפיכך, ביקש שלא להטיל עונש של מאסר מאחורי בורג ובריח.

אשר להשתתפות פיצויים, טען הסנגור שאין לכך מימד עונשי. לע' עומדת עילה לתביעה אזרחית בעניין, ועל כן פסיקת פיצויים עומדת בסתירה לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 [חוק הפלת"ד] ולעיקרון ייחוד העילה.

דבר הנאשמת

7. הנאשמת תיארה באריכות את השפעת ביצוע העבירה על חייה ואת תחושת האשמה והחרטה העמוקה שמלוות אותה באופן יום-יומי. "אני לא חושבת שמותר לי לשמוח. אם במקרה מצחיקים אותי אני מרגישה שלא מגיע לי לצחוק. אני מצטערת על מה שקרה... אני לא יכולה להכיל באמת את הכאב אבל אני משתדלת כל הזמן לחשוב עליה". בהמשך גזר הדין אתייחס לדבריה ביתר הרחבה.

דין והכרעה

8. **אירוע אחד או מספר אירועים:** במקרה דנן ברור כי מדובר באירוע אחד, ויש לקבוע מתחם עונש אחד. לא התעלמתי מכך שמעבר למותה של המנוחה, נפגעו באירוע קטינים נוספים, וככל שהדבר נוגע לפגיעתה של ע', הנאשמת הורשעה בעבירה נוספת במסגרת אותו אירוע, ועל כן הדבר יבוא לידי ביטוי בקביעת המתחם.

9. **הערכים המוגנים** שנפגעו מהעבירות שעברה הנאשמת הם שמירה על קדושת החיים, שמירה על שלום הציבור וביטחון, ושלמות הגוף של העושים שימוש בנתיבי התחבורה.

בעניין מחיר הדמים הכבד שגובות תאונות הדרכים, אביא את דבריו של כבוד השופט עמית בע"פ 2247/10 ימיני נ' **מדינת ישראל** [12.1.11], פסקה 76:

"רבות נאמר על נגע תאונות הדרכים, ההולך ופושט וקוטל בנו ללא רחם וללא הבחנה, ואשר בעטיו נגבה מחיר דמים נורא, אם בהרוגים, אם בחבולים בגופם ובפצועים בנפשם, ואם בדאבת יקיריהם. רבות נאמר, דומה כי מעט מדי נעשה, ומדי שנה בשנה מקפדים מאות אנשים את חייהם ואלפים רבים נפצעים. מערכת המשפט נתקלת בהרוגים ובפצועים של תאונות הדרכים הן בתחום הפלילי והן בתחום האזרחי, ומדי שנה מוגשות בבתי המשפט לערכאותיהם השונות אלפי תביעות על נזקי גוף שנגרמו כתוצאה מתאונות דרכים. מקומו של בית המשפט במלחמת החורמה נגד תופעה קשה זו לא נפקד, ועליו להמשיך להירתם ולהרים תרומתו למען מאבק עיקש זה, בין היתר באמצעות הדאגה לענישה הולמת, אשר תסייע להגברת המודעות בדבר המחיר הכרוך בהפרת כללי ההתנהגות על הכביש".

10. **מידת הפגיעה** בערכים המוגנים היא גבוהה, וזאת לנוכח **התוצאות הטרגיות** של מעשי הנאשמת. כתוצאה מהתאונה הלכה לעולמה המנוחה, ליאל ז"ל, והיא כבת 16. משפחתה תיארה בכאב את דמותה המיוחדת והחיונית, שביקשה לעשות למען הסובבים אותה. עוד תיארו בני המשפחה את ההשלכות הקשות של מותה על המרקם המשפחתי, על תחושת החוסר שמלווה אותם באופן יום-יומי, ועל כך שהקושי רק מתגבר ככל שחולף הזמן. נוסף על כך תיארו בני המשפחה את מצבן הקשה של אחיותיה של ליאל.

באירוע נפגעה ע', תבדל"א, בעת שהייתה כבת 16 בלבד, ונגרמה לה חבלה רב-מערכתית, הכוללת חבלות בראשה ובבטנה, ושברים ברגליה, לרבות שבר בירך שמאל, שבר פתוח בשוק ימין ושברים בברכיה. בהתאם למסמך רפואי מיום 15.8.17, ע' עברה מספר ניתוחים והופנתה להמשך שיקום, באופן שקטע את שגרת חייה, כך שחלף לימודים בבית הספר ובילוי עם חברים, בדומה לחבריה, נאלצה להשקיע משאבים רבים בשיקום (ת/49, ת/59 ו-ת/61).

11. אשר ל**נסיבות הקשורות בביצוע העבירות**: הנאשמת חצתה צומת כאשר מופע האור ברמזור היה אדום, וכך גרמה למותה של המנוחה ולחבלתה החמורה של ע'. מעשיה של הנאשמת נבעו מרשלנות, ואולם **הנזק שנגרם עצום** - מוות של נערה צעירה וחבלה חמורה של נערה נוספת. לנוכח מהות העבירות ואופיין **לא קדם להן כל תכנון מוקדם**, ואין חולק שהנאשמת לא ביקשה להביא לאותה תוצאה טראגית ולא רצתה בתוצאות הקשות של מעשיה. אשר ל"**חלקה היחסי של הנאשמת בביצוע העבירה**", לא ניתן להתעלם מכך שהיתה מעורבת נוספת בתאונה, היא יעל, אשר בעקבות התנגשותה ברכבה של הנאשמת והדיפתו על אי-התנועה נפגעו הקטינים. הנאשמת חצתה את הצומת כשהאור ברמזור בכיוון נסיעתה היה **אדום**, ואז נפגעה מרכבה של יעל, אשר חצתה אף היא את הצומת, אלא שיעל נכנסה לצומת כשהאור ברמזור בכיוון נסיעתה היה **ירוק**. מובן, כי האחריות לתאונה רובצת לפתחה של הנאשמת, אך אין להתעלם גם מחוסר זהירות מספקת מצידה של יעל. ברע"א 2809/18 **קסברי נ' רוזן** [26.11.18], פסקה 11, ציטט כבוד השופט עמית את הדברים הבאים: "גם נהג, העומד לחצות צומת כשבכיוון נסיעתו דולק ברמזור אור ירוק מזמן, אינו פטור מזהירות ומהחובה לוודא כי הצומת פנוי וחופשי בכיוונים המצטלבים ולא נותרו בו כלי רכב שלא הספיקו להשלים חצייתם או שמסיבה כלשהי אחרת מצויים בו מכשולים והפרעות שאינם מאפשרים לעבור בו בבטחה [...] כל שכן מתחייבת זהירות משנה לבחון ולוודא את הנעשה בצומת, כאשר מתקרבים אליו במהירות גבוהה יחסית, כאשר ברמזור עדיין אור אדום או צהוב, ורק על קו הצומת או סמוך מאוד אליו מופיע אור ירוק" (ע"א 586/84 **מקלף נ' זילברברג**, פ"ד מג(1) 137, 144-145 (1989))." והדברים מדברים בעד עצמם.

12. ניתן לומר כי לעולם במקרים כגון אלה, אין בענישה מענה שיתן מזור לקרובי קורבנות התאונה ומשפחותיהם. גם

במקרה דנן, התוצאות הטראגיות והנזק העצום שבגדיעת חייה של נערה צעירה, ובחבלתה החמורה של נערה צעירה נוספת, לא יבואו על תיקונם בענישת הנאשמת, יהא העונש אשר יהא. אכן, לא ניתן להשלים עם היסח דעת בזמן נהיגה, ובית המשפט העליון קבע לא פעם כי יש ליתן מענה ראוי לקטל בכבישים באמצעות ענישה משמעותית. עם זאת, אין דומה מצב שבו התוצאה הקטלנית נגרמה כתוצאה מרשלנות, גם אם בדרגה גבוהה, כבענינו, למצב שבו התוצאה נגרמה כתוצאה מפזיזות, אדישות או קלות דעת (שאז עסקין בהריגה/המתה בקלות דעת, ולא בגרם מוות ברשלנות).

בענין מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות של גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים, קבע בית המשפט העליון כדלקמן:

"יודגש, בהקשר זה, כי בית משפט זה קבע, לא אחת, כי מדיניות הענישה הראויה בעבירות של גרימת תאונות דרכים קטלנית ברשלנות, הינה השתת עונש מאסר בפועל. בכך ניתן ביטוי לערך קדושת החיים ולשיקולי ההרתעה (ע"פ 6755/09 אלמוג נ' מדינת ישראל (16.11.2009))."

(רע"פ 8992/14 רפאל נ' מדינת ישראל [20.1.15] [עניין רפאל], פסקה 8 לפסק דינו של כבוד השופט שהם).

בע"פ 10152/17 מדינת ישראל נ' ח'טיב [10.5.18] [עניין ח'טיב], נקבעו שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירות אלה:

"על רקע זה התגבשו בפסיקה שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים קטלנית: האחד, ראוי לגזור על הנאשם עונש חמור, הכולל השתת עונש מאסר בפועל והרחקה מן הכביש לתקופה ארוכה, וזאת משיקולי הרתעה ובשל כיבוד עקרון קדושת החיים. השני, ככלל נסיבותיו האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם על ידי אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות (ע"פ 6755/09 אלמוג נ' מדינת ישראל (16.11.2009); ע"פ 8464/15 פנזי נ' מדינת ישראל (30.10.2017); רע"פ 9909/17 דרויש נ' מדינת ישראל (1.1.2018))."

(פסקה 21 לפסק דינו של כבוד השופט מזוז) (ההדגשות הוספו).

13. דרגת הרשלנות של הנאשמת במקרה זה היא גבוהה. הנאשמת לא נתנה דעתה למופע האור האדום ברמזור, ולנעשה בצומת, באופן כללי. היא נכנסה לצומת כשהרמזור היה אדום במשך שלוש שניות וחצי, לפחות. היא לא שמה לב למכונתו של ערן דוד, שעמדה בצומת בכיוון נסיעתה, בנתיב הסמוך, ואף שללה את דבר קיומה של מכונתו בצומת באותה עת. אם לא די בכך, הנאשמת ראתה את יעל נכנסת לצומת, ובחלק מגרסאותיה אף טענה שצפרה לה וסברה שהצפוף "יעורר" את יעל ויגרום לה לבלום. בהכרעת הדין קבעתי שהנאשמת נסעה מהר, מעל המהירות המותרת, אך לא יכלתי לקבוע באיזו מהירות נסעה.

מדיניות הענישה הנוהגת [1]

14. ברע"פ 1031/19 שלבי נ' מדינת ישראל [28.2.19], שאליו הפנתה ב"כ המאשימה, נידונה בקשת רשות ערעור, ב"גלגול שלישי", בעניינו של מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, גרימת נזק לאדם ולרכוש ברשלנות, וסטייה מנתיב נסיעה, ונגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל, 10 חודשי מאסר על תנאי, 15 שנים

של פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון ו-24 חודשי פסילה על תנאי. המבקש נהג ברכב, כשעמו שני נוסעים, סטה בחדות מנתיב נסיעתו אל הנתיב הנגדי, שבו נסע רכב אחר, אשר ניסה לחמוק מפגיעת המבקש. המבקש המשיך בנסיעה לכיוון הרכב האחר ופגע בו. כתוצאה מהתאונה נהרג הנהג ברכב האחר ושלושה נוסעים נפצעו. למבקש נגרמו כאבים בגב התחתון. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור על גזר הדין, קבע כי דרגת הרשלנות של המבקש בינונית, עמד על נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ביניהן גילו הצעיר של המבקש, היותו מפרנס למשפחתו, הכוללת שלוש קטינות, ועברו התעבורתי הדל, וגזר עליו 10 חודשי מאסר בפועל ופסילה בפועל למשך 9 שנים, בנוסף לעונשים המותנים שהוטלו עליו. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור של המבקש, וקבע כי בשליחת המבקש למאסר מאחורי סורג ובריה יש אמירה נורמטיבית נכונה מצד בית המשפט המחוזי, המתיישרת עם הענישה הנוהגת בעבירות גרם מוות ברשלנות ועם ערך קדושת החיים, שבו פגע המבקש.

בעניין ח'טיב [10.5.18], שאליו הפנתה ב"כ המאשימה, נידון ערעור המדינה על מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, נהיגה בקלות ראש שגרמה נזק לאדם ורכוש, ואי ציות לאור שברמזור, ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילה על תנאי ותשלום פיצוי למנוח. המשיב נהג ברכב, כשהוא מסיע 6 אנשים נוספים, וחצה צומת למרות שרמזור אדום דלק בכיוון נסיעתו. המשיב התנגש עם חזית רכבו בדופן רכבו של המנוח, אשר פנה שמאלה באותו צומת, כאשר בכיוון נסיעתו דלק ברמזור אור ירוק. כתוצאה מהתאונה נהרג המנוח, והמשיב ושניים מנוסעי רכבו נזקקו לטיפול רפואי, וכן ניזוקו כלי רכב המעורבים בתאונה. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על גזר הדין, ציין שאיננו רואה לנכון להתערב במתחם שנקבע, 8 - 25 חודשי מאסר בפועל, אך קבע כי לא מצא צידוק לגזירת עונשו של המשיב ברף התחתון של מתחם הענישה, וגזר עליו 15 חודשי מאסר בפועל, והותיר על כנה את קביעת בית המשפט המחוזי בדבר פסילת רישיון נהיגה למשך 9 שנים מיום שחרורו ורכיבי העונש הנוספים (לרבות תשלום פיצוי למשפחת המנוח בסך 20,000 ₪). עוד נקבע שנסיונותיו האישיות של המשיב אינן גוברות במקרה הזה על פני השיקולים לחומרה, ביניהם הקושי של המשיב להכיר באופן מלא באחריותו לתאונה ועברו התעבורתי המכביד, הכולל הרשעה כשבעה חודשים עובר לתאונה בגין תאונה שנגרמה בשל אי ציות לתמרור.

ברע"פ 548/05 לוי' **מדינת ישראל [19.1.06]** [עניין לוי], שאליו הפנה ב"כ הנאשמת, נידונה בקשת רשות ערעור, ב"גלגול שלישי", בעניינה של מי שהורשעה לאחר שמיעת ראיות בעבירות של גרימת מוות ברשלנות וגרימת נזק לאדם ולרכוש, ונגזרו עליה 12 חודשי מאסר בפועל, חודשיים מאסר על תנאי, 15 שנים של פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון וקנס בסך 5,000 ₪. המבקשת, לפתע וללא סיבה, לא בלמה את רכבה במועד ונהגה בצורה בלתי סבירה, סטתה שמאלה, חצתה את כל הנתיבים בכיוון נסיעתה, עלתה על אי תנועה מוגבה, עברה למסלול הנגדי, פגעה במכונית, חצתה את יתר הנתיבים במסלול הנגדי, ולבסוף נעצרה בהתנגשות של רכבה בתוך תחנת הסעה לחיילים, וגרמה למותם של שני חיילים ולפציעת חיילים נוספים. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור על גזר הדין, וקבע כי במקרה של המבקשת, שקלול הנסיבות מחייב ענישה הכוללת רכיב של מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את הערעור בדעת רוב וקבע כי על-פיירוב, מחייבת הרשעה בגרם מוות ברשלנות השתת עונש חמור, לרבות מאסר בפועל והורדתו של הנהג מהכביש לזמן ממושך, אך בעניין זה, שיקולי הצדק מעמידים עילה להתערבות ולהקלה בעונשה של המבקשת. במסגרת שיקוליו, ציין בית המשפט העליון את גילה של המבקשת בעת התאונה, כבת 55, את משך הזמן שחלף מאז התאונה, כ-5 שנים, ואת הנתונים העולים מהתסקירים בעניינה - היותה אישה נורמטיבית, ללא כל עבר תעבורתי, בעלת ערכים חיוביים, אם וסבתא, הסועדת את אביה, כבן 95, שבעבר עבדה כמורה וכסגנית מנהלת בחינוך המיוחד. כן, ציין את המלצת שירות המבחן בעניינה, שלא להטיל עליה עונש מאסר בפועל. עוד ציין בית המשפט העליון שהנאשמת ערה לתוצאה הטראגית של התנהגותה, הפנימה את חומרתה של התאונה, ומזה תקופה ארוכה סובלת מדיכאון חמור, וגזר עליה 6 חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, והותיר על כנם את העונשים

הנילווים, לרבות פסילה למשך 15 שנים. לא מיותר להביא מדברי כבוד השופט רובינשטיין, שהצטרף "לאחר התלבטות רבה" לדעת הרוב, אך ציין: "יש צורך בנסיבות אישיות מיוחדות כדי שלא יוטל מאסר בפועל. שבתי בעקבות דבריה ועיינתי בתיק. אודה כי הטרידני העדר הגירסה מצד המבקשת במשפט, שהיוותה בצדק שיקול בהרשעתה (וראו סעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982) ואין להתעלם ממנה גם לעניין העונש. ואולם, נוכח 27 שנות נהיגתה של המבקשת ללא עבירות תנועה, ולכן ללא דופי תעבורתי כלשהו, התסקירים המתארים אפקט הרסני למאסר בפועל, נכות פסיכיאטרית של 75% שהוכרה למבקשת, כל אלה שבו והיטו את הכף".

בת"פ (מחוזי מרכז) 10871-09-15 **מדינת ישראל נ' עמר** [28.1.20], שאליו הפנתה ב"כ המאשימה, נגזר דינה של נאשמת שהורשעה לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות ונהיגה רשלנית הגורמת חבלה של ממש, ונגזרו עליה 12 חודשי מאסר בפועל, 8 שנות פסילה ותשלום פיצוי למנוח בסך 30,000 ₪. הנאשמת נסעה ברכב מסחרי גדול, הגיעה בנסיעה רצופה אל תוך צומת, כאשר מופע האור ברמזור היה אדום בכיוון נסיעתה, ופגעה ברכבה של המנוחה, שחצתה את הצומת לאחר שמופע האור ברמזור בכיוון נסיעתה היה ירוק. כתוצאה מהתאונה נחבלה המנוחה, ונפטרה למחרת כתוצאה מחבלותיה. בית המשפט המחוזי עמד על כך שבשל נהיגתה הרשלנית היא לא שמה לב למספר כלי רכב שעמדו בנתיבים הסמוכים לנתיב נסיעתה, והיא כשלה בחובתה להיות ערנית בצורה מלאה לכל מרכיבי הדרך והסביבה, ואף לא האטה כשהתקרבה לצומת. עוד עמד בית המשפט המחוזי על כך שהרכב שבו נסעה הנאשמת הוא מסחרי וגדול, וקבע שרף הרשלנות גבוה ושמיתחם הענישה נע בין 8 חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר בפועל, ובין 6 ל-12 שנות פסילת רישיון נהיגה. במסגרת קביעת עונשה של הנאשמת בתוך המתחם, ציין בית המשפט המחוזי שהנאשמת נטלה אחריות על מעשיה ושתפקודה נפגע בכל מישורי חייה, אך לא מצא נסיבות חריגות המצדיקות הימנעות מהטלת מאסר בפועל, וגזר את עונשה ברף הבינוני-תחתון של מתחם הענישה.

בעפ"ת (מחוזי מרכז) 54913-03-14 **עאסי נ' מדינת ישראל** [23.9.14], שאליו הפנתה ב"כ המאשימה, נידון ערעורו של מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, ונגזרו עליו 20 חודשי מאסר, 15 שנות פסילה וקנס בסך 10,000 ₪. המערער, נהג מערבל בטון, חצה צומת כאשר מופע האור ברמזור היה אדום, וגרם למות המנוח אשר חצה את הצומת כשמופע האור ברמזור בכיוון נסיעתו היה ירוק. בית המשפט המחוזי קבע שרמת הרשלנות של המערער גבוהה, וזאת משום שחצה את הצומת כשהאור ברמזור היה אדום, בעודו נוהג ברכב כבד. לאור הפסיקה הנוהגת, ועל אף עברו התעבורתי הלא מכביד של המערער, לא מצא בית המשפט המחוזי להקל בעונש המאסר שהוטל עליו, אך הפחית את עונש הפסילה רק בקשר לנהיגה ברכב פרטי ל-12 שנה, וכן העמיד את סכום הקנס על 5,000 ₪.

הצדדים הפנו למספר פסקי דין נוספים, אך לא מצאתי שהם רלוונטיים למקרה שלפנינו, ביניהם ע"פ 6755/09 **אלמוג נ' מדינת ישראל** [16.11.09], שעניינו מקרה חמור יותר, שבו שתי המערער אלכוהול טרם נסיעתו, וכן פסקי דין של בתי משפט מחוזיים ושלוש, שבהם נקבע שקיימת רשלנות תורמת של אלו שנהרגו בתאונה, בשל אופן חצייתם את הכביש כהולכי רגל או בשל אופן נסיעתם.

15. נוסף על פסקי הדין שאליהם הפנו הצדדים, אפנה למספר פסקי דין נוספים. אבהיר, כי בכל פסקי הדין הללו, שניתנו עובר לתיקון 133 לחוק (שנכנס לתוקף ב-1.4.19), עונשים מעל 6 חודשי מאסר בפועל נישאו מאחורי סורג ובריח:

ברע"פ 5112/16 **כהן נ' מדינת ישראל** [4.7.16], נידונה בקשת רשות ערעור, ב"גלגול שלישי", בעניינו של מי שהורשע לאחר שמיעת ראיות, בגרימת מוות ברשלנות, ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, 8

שנים של פסילה בפועל מלהחזיק או לקבל רישיון, 12 חודשי פסילה על תנאי ופיצויים למשפחת המנוח בסך 30,000 ₪. המבקש נהג ברכב בעיר ראשון לציון, ונכנס למעגל תנועה, אשר ביציאתו הצפונית מעבר חצייה. המנוח עמד על אי תנועה, והחל בחציית מעבר החצייה. כאשר השלים המנוח שליש ממעבר החצייה, פגע בו המבקש עם חזית רכבו. כתוצאה מהתאונה נפצע המנוח באורח קשה, ובהמשך נקבע מותו. בית המשפט העליון דחה את הבקשה וקבע שגזר הדין ראוי ונותן משקל הן לנסיבות העבירה, הן לנסיבותיו האישיות של המבקש. בית המשפט העליון ציין שעל אף שהמבקש אדם נורמטיבי, אשר התאונה היא בגדר אירוע חריג בחייו והיא שינתה אותם מהקצה לקצה, ברוב המקרים של גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים מדובר באנשים נורמטיביים. עוד ציין את עמדת שירות המבחן, שלפיה המבקש מכיר בחומרת תוצאותיה של התאונה והוא מתאר תחושות של אשמה ובושה, ואת קביעתו של בית המשפט לתעבורה, כי עברו התעבורתי של המבקש נקי כמעט לחלוטין.

בעניין רפאל [20.1.15], נידונה בקשת רשות ערעור, ב"גלגול שלישי", בעניינו של נהג מונית שהורשע על פי הודאתו, במסגרת "הסדר טווח", בעבירת גרם מוות ברשלנות, ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר בפועל, פסילת רישיון נהיגה לצמיתות, קנס של 5,000 ₪ ועונשים מותנים. המבקש נסע ברחוב בקריית אונו, נכנס למעבר חציה, מבלי לתת זכות קדימה, ופגע במנוח, שחצה באותה עת את הרחוב על מעבר חציה. כתוצאה מהפגיעה נפטר המנוח. בית המשפט העליון דחה את הבקשה, בנימוק שהעונש שנגזר מבטא באופן הולם את מדיניות הענישה במקרים אלה, ושניתן משקל לנסיבותיו הפרטניות המורכבות של המבקש. בית המשפט העליון קבע שהרשלנות שהפגין המבקש היא ברף גבוה, כיוון שלא הבחין במנוח כשהוא חוצה את מעבר החציה, לא האט את רכבו ולא בלם אותו לפני מעבר החצייה, וכן התעלם מהתמרורים שהוצבו במקום. יש לשים לב לכך שאחד מרכיבי הענישה הוא פסילת רישיון נהיגה לצמיתות למי ששימש נהג מונית.

ברע"פ 9454/12 **טקאטקה נ' מדינת ישראל** [7.1.13], נידונה בקשת רשות ערעור, ב"גלגול שלישי", של מי שהורשע על פי הודאתו, בעבירות של גרימת מוות ברשלנות ונהיגה במהירות מופרזת, ונגזרו עליו 10 חודשי מאסר בפועל, פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 11 שנים ועונשים מותנים. המבקש נהג ברכב פרטי, בשעות הערב, במהירות העולה על המותר ב-18 קמ"ש, ופגע בהולכת רגל שחצתה את הכביש, לאחר שהספיקה לחצות מרחק של כ-5 מטרים מקצה הכביש הימני. מעוצמת המכה נזרקה הולכת הרגל, ומותה נקבע במקום. בית המשפט העליון דחה את בקשת הערעור, וקבע שבית המשפט לתעבורה לא חרג מנורמת הענישה המקובלת - השתת עונש מאסר בפועל על נהגים המורשעים בגרימת מוות ברשלנות בנסיבות האלה. עוד ציין בית המשפט העליון, שבית המשפט לתעבורה היה רשאי להתחשב בעברו התעבורתי של המבקש, שכן זה מלמד שלא הפנים את ההשלכות שעשויות להיות לנהיגתו בניגוד לכללי התנועה, וכן ציין את חוות דעתו השלילית של שירות המבחן בעניינו של המבקש.

16. לנוכח המפורט לעיל, ובהתחשב בהבדלים בין כל אחד מהמקרים הללו לעניינו, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם בנסיבות דנן, נע **בין 9 - 30 חודשי מאסר בפועל**.

מיקום עונשה של הנאשמת בתוך המתחם

17. במקרה דנן, בהתייחס לפגיעת העונש בנאשם, ברור שהשתת עונש של מאסר מאחורי סורג ובריח על הנאשמת, בחורה צעירה, נורמטיבית, שמעולם לא הייתה בכלא, יפגע בה קשות. סעיף 40א(3) לחוק מתייחס לנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו. מדובר בהיבט שברגיל אין לו משקל רב בשיקולי הענישה, והפסיקה מתייחסת

באופן תדיר לפגיעת העונש בנאשם, אך אין כמעט מקרים שבהם הפסיקה מתייחסת לכך שעצם ביצוע העבירה גרמה נזקים לנאשם. אלא שבטיעונים לעונש במקרה שלפנינו נוכחנו לדעת מה גדולה השפעת הארוע נושא כתב האישום על הנאשמת. משפחתה של הנאשמת תיארה, כאמור לעיל, עד כמה השתנו חיי הנאשמת לרעה מאז התאונה. היא אכולה רגשות אשם, היא מסתגרת בחדרה, עבודתה הופסקה, היא נוטלת כדורי הרגעה למיניהם, כמעט שאינה משתתפת בארועים משפחתיים, היא הביעה מחשבות אובדניות, ועוד. נוגעים במיוחד היו דבריה של הנאשמת עצמה לעונש. היא דיברה בכנות רבה, ושיתפה בכך שהיא חשה שאיבדה את הזכות לשמח או לחגוג. תוצאות המתח ועגמת הנפש אף ניכרו היטב על גופה ופניה, ואין צורך לפרט. היא ציינה כי כל יום, בכל פעולה שהיא עושה, היא חושבת על כך שהמנוחה לא תבצע עוד פעולות אלה, אפילו כשעסקינן בדברים קטנים כצחצוח שיניים או בחירת בגד ללבוש, לא כל שכן הדברים החשובים בחיים, כמו זוגיות וילדים. התרשמתי כי במקרה דנן, עצם ביצוע העבירה ותוצאותיה האיומות, השפיעו על הנאשמת במידה חריגה, עוד בטרם יוטל עליה עונש כלשהו. דברים נוספים יאמרו להלן, בהתייחס להבעת החרטה.

מרכיב חשוב בהחלטה היכן יש למקם את עונשו של נאשם בתוך מתחם העונש הוא נושא נטילת האחריות. הנאשמת ניהלה משפטה עד תום, ועמדה על טענתה כי לא נכנסה לצומת בניגוד לרמזור אדום. עם זאת יש לזכור, כי היא הועמדה לדין בעבירות של חבלה חמורה, ובסופו של יום היא הורשעה בעבירות של גרם מוות ברשלנות ומעשה פיזיות ורשלנות תוך נהיגת רכב. לפיכך לא ניתן לומר שניהול המשפט היה ניהול מיותר. אומנם, לא שמעתי מפי הנאשמת אמירה ברורה כי היא מקבלת על עצמה אחריות לתאונה, ויתכן שגם עתה עומדת היא על דעתה שאינה אשמה בה ושלא נכנסה לצומת באור אדום, ואולם אין לטעות בחרטתה הכנה והעמוקה על גדיעת חייה של ליאל ז"ל, ופציעתה של ע', תבדל"א. חלק מהדברים נאמרו כבר לעיל, ואוסיף: קשה עד מאוד היה לשמוע את דברי הנאשמת, שלפיהם היא חשה שאין לה כלל זכות ששמה של המנוחה יינשא בפיה, ויותר מכך את דבריה: "כשקרה המקרה, בגלל שאני לא הורה לילדים אולי השיקול שלי היה אחרת, אמרתי לעצמי שאם בעזרת ה' יהיו לי ילדים, שה' ייקח לי אחד". דווקא במהלך דבריה האחרונים של הנאשמת לעונש, בצבצה אותה דמות שניסה הסנגור לצייר בטיעוניו, של כנות ופשטות ועצב גדול, לא רק על עצמה, אלא גם, ובעיקר, על המנוחה ומשפחתה. האמנתי לה ודבריה נגעו לליבי. אין להשוות את כאבה של הנאשמת לכאב משפחתה של ליאל ז"ל, או לקושי של ע', ואין בכך כדי לעמעם את ההשלכות האיומות של מעשיה על הקורבנות, אך יש לקחת את הדברים בחשבון, כמצוות החוק.

לזכות הנאשמת זקפתי גם העדר עבר פלילי. עברה התעבורתי כולל שלוש עבירות, מהן שתי עבירות של נסיעה במהירות מופרזת, שבגין הוטל עליה קנס. אחת מהעבירות נעברה זמן קצר יחסית לפני התאונה בתיק זה. חרף האמור, אין מדובר בעבר מכביד, גם בהתחשב בוותק הנהיגה של הנאשמת (כמעט 10 שנים).

18. אשר להתנהגות רשויות אכיפת החוק: כמפורט בהכרעת הדין, קיימים במקרה זה מספר מחדלי חקירה. צינתי שאלה לא פגעו בהגנת הנאשמת, ולא היה בהם כדי להוביל לזיכוי, אך יש בהם כדי להשפיע על מיקום עונשה של הנאשמת בגדר המתחם, במסגרת סעיף 40א(9) לחוק. ואלה המחדלים שעליהם הצבעתי: ראשית, בדוח פעולה שכתב שוטר, עולה שגבה בזירה עדות מעד ראיה, אך בחומר החקירה לא נמצאה עדות כזאת, והשוטר לא הצליח להיזכר, במסגרת עדותו בבית המשפט, במי מדובר. שנית, עבודת בוחנות התנועה לא הייתה מיטבית, לרבות העובדה שמהירות נסיעתו של רכב הנאשמת והמרחק שעברה אל תוך הצומת עד נקודת ההתנגשות לא נבדקו, וכן אחת מהעדויות, שהייתה בצומת ברכבה, מוקמה בשרטוט הבוחן במיקום שגוי, דבר שהוביל לכך שלא נשאלה את השאלות המכריעות, על מופע הרמזור בכיוון נסיעתה. עוד צינתי את הליקויים הבאים: באופן כללי שרר אי סדר בתיק, לרבות חוסר בהירות לגבי מספר ההודעות שניגבו, דבר שהקשה על בירור העובדות; בחלק מההודעות שנגבו רמת ההעמקה לא הייתה מספקת; נעדרה בדיקה מספקת של אופן פעולת הגלאים בצומת. עוד מצאתי, שאי הבאתו של קצין הבוחנים המחוזי לעדות הייתה מחדל

נוסף.

19. לאור נסיבות המקרה ושכיחותן של תאונות הדרכים, נדרש עונש אשר יהא בו כדי להרתיע את הרבים ולשלוח מסר ברור לציבור הנהגים בדבר המחירים הכבדים שעשויים להתלוות להיעדר תשומת לב מספקת בעת הנהיגה. בעניין זה אצטט הן מדברי כבוד השופט רובינשטיין בעניין **לוי**, שהצטרף לדעתו של כבוד השופט ג'ובראן ועל כן היה בדעת רוב, הן מדברי כבוד השופטת פרוקצ'יה, באותו עניין בדעת המיעוט:

כבוד השופט רובינשטיין:

"לאחר התלבטות רבה אני מצטרף לחוות דעתו של חברי השופט ג'ובראן. התלבטותי נבעה מכך, שכל עוד בעינה המדיניות הקיימת באשר לעבירות גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים (ותאונות אחרות), דינם של המורשעים בהן תקופת מאסר מאחורי סורג ובריא, והחריגים לכך נדירים. אכן, מרבית המורשעים בעבירות אלה - מן הסתם - הם אנשים מן היישוב, מה שקרוי נורמטיביים, אלא שנמצא לבתי המשפט לנסות להרתיע את הנוהגים בכביש מעבירות על-ידי המודעות כי אם יתרשלו ויפגעו בזולת, דינם מאסר. נוכח ההפקרות המרובה בכבישים, קיפודם של חיי אדם, השבר הנורא שאין לו מרפא ואיחוי הפוקד את משפחות הקרבנות, ותחושת אין האונים החברתית אל מול המס שגובות תאונות הדרכים מחברה שאינה חסרה קרבנות בטרור ובקרב, מבקשים גם בתי המשפט לתרום תרומה צנועה בדמות גזרי הדין המחמירים. האם יש בכך תועלת של ממש? האם ההרתעה פועלת? האם יש תרומה למאבק בתאונות הדרכים בגזרי דין שעניינם מאסר אנשים נורמטיביים בקרב חברה עבריינית שאינה מקומם? התשובה לכך אינה ברורה. אבל היש עצה אחרת להרתיע את מופקרי הכביש, אם צעירים שלגמו לגימה יתרה, אם אחרים? גם לכך אין תשובה מניחה את הדעת, וכל עוד לא עלה רעיון מועיל יותר, חובת בתי המשפט להמשיך במדיניות בחינת בית שמאי. אבל ייתכנו חריגים, ועיקרם נסיבות אישיות שאפשר לצרפן לרקע תעבורתי נקי. נתתי אל לבי את משפחות הקרבנות בפרשה זו, שישבו באולם בית המשפט בשעה שנטענה עתירתה של המבקשת, ולבן נחמץ ופצען לעולם לא יירפא. ואכן, פסק דין הרוב בבית המשפט המחוזי לא סטה מן המדיניות, אולם נסיבותיה האישיות הכריעו את הכף בעיני חברי השופט ג'ובראן, כדעת המיעוט בבית המשפט המחוזי, ובסופו של יום מצטרף אף אנכי אליו. אוסיף שתי אלה: האחת, תקוה להבנתן של המשפחות השכולות, כי העונש קשור למעשה ולתוצאותיו אך גם לנסיבות הנאשמים, ואין מיתאם מלא ומוחלט; והאחרת - כי גם אם סברנו בדעת הרוב שבמקרה זה אין למצות את חומרת הדין, אין בפסק דין זה כדי לשנות את אמות המידה הנקוטות כלפי מי שנהג במהירות מופרזת, שצבר עבירות, ששתה אלוהול, שלא שת לבו לתמרוקים ולמצב הדרך, שלהתרשלותו אינדיקציות מסוגים שונים, והללו ושכמותם לא ימצאו בו סיוע".

כבוד השופטת פרוקצ'יה:

4. בית משפט זה היתווה מזה שנים מדיניות ענישה מחמירה ביחס לעבירות נהיגה הכרוכות בתאונות קטלניות, בין בגדר הריגה ובין בגדר גרם מות ברשלנות. הוא דבק בגישה זו מתוך אמונה כי לנקיטת יד עונשית קשה ומחמירה ישנה השפעה מרתיעה על הנהגים בכביש, ויש בה כדי לקדם את הטמעתה של מודעות ציבורית בדבר החובה לשמור על כללי זהירות כדי להגן על חיי אדם ושלמות גופו. מדיניות ענישה זו בנויה על הנחה בדבר כוחו המרתיע של הדין הפלילי והענישה הפלילית גם בתחום זה, שהוא מישור בעל ייחוד מבחינת נסיבות העבריינות וזהותם של מבצעי העבירות. היא נועדה לתת ביטוי ולהדגיש הדגשה מיוחדת את ערך חיי האדם במשפט ובמסורת היהודית, ולערוך לכלל ולפרט כי המשפט ובתי המשפט יעשו כל שבידם על מנת לטעת בתרבות החברתית את ההערכה והכבוד הנדרשים לזולת ולחיי... הענישה המחמירה בעבירות הנוגעות לתאונות קטלניות נשענת על ההנחה כי יש בהרתעה עונשית כדי לקדם את הפנמת הערכים החברתיים הנדרשים בהתייחסות לזולת, וכדי להרגיל לשמירה קפדנית יותר על כללי זהירות ומניעה בנהיגה על הכביש. בלא אימון בכוחה המרתיע של מדיניות הענישה, נשמט אמצעי חשוב שניתן ביד בית המשפט ככלי עזר רב-משקל במלחמה בתאונות הדרכים. בלא שימוש מושכל באמצעי זה לא יתרום בית המשפט את התרומה הנדרשת מצידו לשינוי הערכי הכולל האמור להתרחש בתחום קשה

עמוד 11

זה.

....

10. אין לכחד, כי קיים קושי פנימי אמיתי לגזור את דינו של אדם, שהוא ביסודו ישר-דרך ובר-לב, למאסר מאחורי סורג ובריח. עם זאת, נראה כי בית המשפט לא יצא ידי אחריותו ומחויבותו לחברה אם יסטה מקו ההחמרה שבענישה, הנדרש בתאונות קטלניות, במקרה שנסיבות האמיתיות אינן חריגות. שחיקתה של מדיניות הענישה המחמירה סופה שתפגע פגיעה קשה במאמציה של החברה הישראלית להתמודד בדרך יעילה עם המוות בדרכים. היא תגרע מתפקידה המרכזי של מערכת בתי המשפט בקביעת אמות מידה להתנהגות הציבור בנהיגה בדרכים, ובחינוך להחזרת ערכים חשובים בתחום זה".

ואיך זיל גמר.

20. לנוכח כלל השיקולים הנ"ל, אני סבורה שיש למקם את עונשה של הנאשמת קרוב לתחתית מתחם הענישה, אך לא בתחתית ממש, ובכוונתי להטיל עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

פסילה מנהיגה

21. באיזון מול עונש המאסר בפועל שהחלטתי להטיל על הנאשמת, אשר אינו מחמיר, ובהתחשב בעברה התעבורתי של הנאשמת, שאומנם אינו מכביד אך כולל 3 הרשעות, לרבות בנהיגה במהירות מופרזת זמן קצר יחסית עובר לתאונה, והכל בשנים ספורות בהן היא אוחזת ברישיון נהיגה, בכוונתי להטיל על הנאשמת תקופה ארוכה יחסית של פסילה מנהיגה, בהתאם לפסיקה הנוהגת. הדבר אף עולה בקנה אחד עם בקשתם של בני משפחתה של ליאל, ז"ל, שהדגישו בדבריהם כי מבחינתם הרכיב החשוב בענישת הנאשמת הוא הרחקתה מהכביש.

פיצוי

22. אני סבורה שיש להורות על תשלום פיצויים למשפחתה של ליאל ז"ל ולע' תבדל"א, ולו בסכום סמלי, שכן אלו יסייעו לבטא באופן מוחשי את לקיחת האחריות של הנאשמת, ויסייעו למשפחת המנוחה ולע' במקצת הסיוע והטיפולם שלהם הם זקוקים. עם זאת, אין חולק שאין סכום כספי שישקף את הצער והנזק שנגרמו למשפחתה של ליאל ז"ל, או לע' תבדל"א, ואין חולק שמטרתו של פיצוי עונשי שונה ממטרתו של פיצוי נזיקי. ממילא, פתוחה הדרך לנפגעים לפעול בנתיב האזרחי. הסנגור ביקש שלא להטיל על הנאשמת כל פיצוי, וטען שהדבר אף סותר את עיקרון "ייחוד העילה" שבחוק הפל"ד. למיטב הבנתי, אין כל קשר בין ייחוד העילה, כקבוע בחוק הפל"ד, לבין הפיצוי הפלילי, שכן סעיף 8(א) לחוק הפל"ד, הקובע את ייחוד העילה, קובע: "מי שתאונת דרכים מקנה לו עילת תביעה על פי חוק זה, לרבות תביעה על פי ביטוח כאמור בסעיף 3(א)(2) ובסעיף 3(ד) לפקודת הביטוח, לא תהיה לו עילת תביעה על פי פקודת הנזיקין בשל נזק גוף, זולת אם נפגע בתאונה שנגרמה על ידי אדם אחר במתכוון". במקרה שלפנינו מדובר בהטלת פיצוי עונשי, ווודאי שאין מדובר בעילת תביעה לפי פקודת הנזיקין, כך שלא ברורה לי טענת הסנגור.

סיכום

23. על יסוד כלל השיקולים שמניתי לעיל, החלטתי להטיל על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. מאסר בן 12 חודשים;

עמוד 12

ב. מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשמת לא תישא עונש זה אלא אם תעבור בתוך 3 שנים מיום שיחרורה מהמאסר עבירה שבה הורשעה;

ג. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 שנים; מתקופה זו תנוכה כל תקופת פסילה שהספיקה הנאשמת לשאת עד כה בקשר לתאונה דנן;

ג. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך שנה, אך הנאשמת לא תישא עונש זה אלא אם תעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירת תעבורה מסוג פשע או עוון;

ד. פיצוי למשפחתה של ליאל ז"ל על סך 8,000 ₪, אשר ישולם ב-12 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.5.20 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלומים רצופים תעמיד את כל יתרת הפיצוי לפירעון מיידי. התשלום יופקד בבית המשפט ויועבר להוריה של ליאל ז"ל, בהתאם לפרטים שיימסרו במזכירות בית המשפט.

פיצוי לע' על סך 5,000 ₪, אשר ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.5.20 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלומים רצופים תעמיד את כל יתרת הפיצוי לפירעון מיידי. התשלום יופקד בבית המשפט ויועבר לע', או לאפוטרופסיה הטבעיים, בהתאם לפרטים שיימסרו במזכירות בית המשפט.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ל' שבט תש"פ, 25 פברואר 2020, בנוכחות הצדדים.

[1] פסקי הדין מובאים לפי סדר כרונולוגי של מועד נתינתם